

АЛГОРИТМ

дій керівників підприємств, установ, організацій, закладів освіти у разі отримання повідомлення про можливе замінування об'єкта під час сигналу оповіщення «Повітряна тривога»

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Цей Алгоритм розроблено відповідно до Кодексу цивільного захисту України від 02 жовтня 2012 року № 5403-VI, зокрема статей 20, 32, 33, постанови Кабінету Міністрів України від 10 березня 2017 року № 138 «Деякі питання використання об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту», постанови Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2013 року № 841 «Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій», наказу Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579 «Про затвердження вимог щодо утримання, облаштування та експлуатації об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту, здійснення обліку фонду захисних споруд цивільного захисту, визначення критеріїв неможливості подальшого утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, оформлення документів, що підтверджують таку неможливість», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 липня 2018 року за № 879/32331, наказу Міністерства внутрішніх справ України від 19 серпня 2019 року № 691 «Про затвердження Інструкції про поводження з вибуховими матеріалами в органах і підрозділах Національної поліції України та підрозділах Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02 жовтня 2019 року за № 1081/34052, а для закладів освіти – наказу Міністерства внутрішніх справ України та Міністерства освіти і науки України від 18 серпня 2023 року № 685/1013 «Про затвердження Порядку раннього попередження та евакуації учасників освітнього процесу в разі нападу або ризику нападу на заклад освіти», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07 вересня 2023 року за № 1583/40639, та інших нормативно-правових актів у сфері цивільного захисту.

Цей **Алгоритм** рекомендує послідовність та порядок дій керівників підприємств, установ, організацій, закладів освіти, визначених ними відповідальних посадових осіб та працівників у разі отримання повідомлення про можливе замінування об'єкта, у тому числі під час перебування працівників, відвідувачів та учасників освітнього процесу у захисній споруді цивільного захисту за сигналом оповіщення «Повітряна тривога».

Метою Алгоритму є забезпечення своєчасного інформування уповноважених органів, збереження життя і здоров'я людей, недопущення їх потрапляння до потенційно небезпечної зони та самостійного втручання у вибухотехнічні заходи, а також забезпечення належної взаємодії з Національною поліцією України, ДСНС та іншими уповноваженими службами і визначення порядку дій у разі одночасного виникнення загрози повітряного нападу та загрози вибуху на об'єкті.

Під час виконання цього Алгоритму керівник виходить із необхідності одночасного врахування характеру та рівня наявних загроз, не допускаючи необґрунтованого переміщення людей із захисної споруди до зони, яка може становити більшу небезпеку для їх життя та здоров'я.

Основним принципом застосування цього Алгоритму є недопущення необґрунтованого переміщення людей із захисної споруди під час дії сигналу «Повітряна тривога» та одночасне недопущення перебування людей у місці, щодо якого виникла безпосередня загроза вибуху або інша безпосередня загроза їх життю та здоров'ю.

У разі одночасної дії зазначених загроз рішення щодо подальшого перебування людей у захисній споруді приймається з урахуванням характеру та рівня загроз, при цьому покидання захисної споруди під час сигналу «Повітряна тривога» не рекомендується.

Отримання повідомлення про можливе замінування саме по собі не є безумовною підставою для залишення людьми захисної споруди цивільного захисту та переміщення їх на відкритий простір.

Водночас у разі виникнення безпосередньої загрози життю та здоров'ю людей у самій захисній споруді її подальше використання для укриття людей не допускається, а їх переміщення організовується до іншої захисної споруди або іншого безпечного місця, якщо таке переміщення може бути здійснене без створення більшої загрози для життя та здоров'я людей.

II. ДІЇ КЕРІВНИКА У РАЗІ ОТРИМАННЯ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО МОЖЛИВЕ ЗАМІНУВАННЯ ОБ'ЄКТА

З моменту отримання повідомлення про можливе замінування керівник або визначена ним відповідальна особа зобов'язаний невідкладно вжити заходів для забезпечення безпеки людей та організації взаємодії з уповноваженими службами.

У разі отримання повідомлення про можливе замінування керівник зобов'язаний:

а) невідкладно повідомити Службу 112 або Національну поліцію України за номером 102 та, за необхідності, інші уповноважені служби;

б) передати уповноваженим службам усю наявну інформацію про повідомлення, зокрема час, спосіб його отримання, зміст, зазначене місце можливого знаходження вибухонебезпечного предмета та інші відомості, які можуть мати значення для реагування;

в) за можливості зберегти повідомлення про можливе замінування, його електронну копію, запис телефонної розмови, номер телефону, адресу електронної пошти, обліковий запис або інші дані, за допомогою яких надійшло повідомлення, для подальшої передачі правоохоронним органам;

г) не здійснювати самостійного пошуку, огляду, відкриття, переміщення або іншого втручання щодо предметів, які можуть становити вибухову небезпеку;

г) визначити фактичне місцезнаходження працівників, відвідувачів, здобувачів освіти та інших осіб, які перебувають на об'єкті;

д) невідкладно поінформувати відповідальних осіб за цивільний захист, пожежну та техногенну безпеку, евакуаційні заходи та функціонування захисної споруди;

е) обмежити доступ людей до місця, щодо якого отримано інформацію про можливе знаходження вибухонебезпечного предмета, без наближення до нього та без проведення його самостійного огляду;

є) забезпечити виконання законних вимог та вказівок уповноважених служб після їх прибуття;

ж) зафіксувати час отримання повідомлення та час повідомлення уповноважених служб.

Відповідно до статті 20 Кодексу цивільного захисту України до завдань і обов'язків суб'єктів господарювання у сфері цивільного захисту належать, зокрема, забезпечення виконання заходів у сфері цивільного захисту, здійснення заходів щодо захисту працівників та інших осіб, організація та здійснення евакуаційних заходів та забезпечення виконання інших вимог законодавства у сфері цивільного захисту.

ІІІ. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЛЮДЕЙ ТА ПОРЯДОК ВЗАЄМОДІЇ

1. Загальний порядок

1.1. У разі отримання повідомлення про можливе замінування під час дії сигналу «Повітряна тривога» керівник враховує одночасну наявність повітряної та вибухової загроз, невідкладно повідомляє Національну поліцію України та інші уповноважені служби, передаючи інформацію про місце події, кількість і місцезнаходження людей, розташування захисної споруди та інші відомості, зазначені у повідомленні.

1.2. Перебуваючи у захисній споруді, люди залишаються в ній до отримання відповідних вказівок уповноважених служб, якщо це не створює безпосередньої загрози їхньому життю та здоров'ю.

1.3. Повідомлення про можливе замінування будівлі, приміщення або території об'єкта, крім захисної споруди, не є підставою для залишення захисної споруди: люди перебувають у ній до припинення сигналу «Повітряна тривога» або до виникнення безпосередньої загрози в самій захисній споруді. Після відбою сигналу «Повітряна тривога» керівник забезпечує недопущення повернення людей до будівлі чи приміщень, щодо яких надійшло повідомлення про можливе замінування, до завершення їх перевірки уповноваженими службами.

1.4. Коли під загрозою замінування опиняється будівля, у якій розташована захисна споруда, керівник діє відповідно до вказівок уповноважених служб. У разі встановлення безпосередньої загрози людям у захисній споруді керівник організовує їх переміщення до іншої можливої

найближчої захисної споруди або іншого безпечного місця, якщо таке переміщення може бути здійснене без створення більшої загрози.

1.5. Керівник забезпечує постійний зв'язок з уповноваженими службами, передає їм необхідну інформацію та виконує їх законні вимоги і вказівки.

2. Дії у разі виявлення підозрілого предмета в захисній споруді

2.1. У разі виявлення безпосередньо в захисній споруді предмета, який може становити вибухову небезпеку, керівник зобов'язаний:

- а) не допускати до предмета людей;
- б) не торкатися, не переміщувати та не відкривати предмет;
- в) організувати віддалення людей від небезпечної ділянки, якщо це можливо зробити без створення додаткової загрози;
- г) негайно повідомити Національну поліцію України;
- г) повідомити про місце розташування предмета та кількість людей у захисній споруді;
- д) визначити можливість переміщення людей до іншої можливої найближчої захисної споруди;
- е) виконувати вказівки працівників Національної поліції України та інших уповноважених служб.

2.2. Самостійне встановлення характеру, походження або небезпечності підозрілого предмета працівниками об'єкта не допускається.

IV. ОБЛІК ПРАЦІВНИКІВ, ВІДВІДУВАЧІВ ТА ІНШИХ ОСІБ

До початку, під час та після завершення переміщення людей керівник або визначена ним відповідальна особа забезпечує, наскільки це можливо, облік працівників, відвідувачів, здобувачів освіти та інших осіб, які перебувають на об'єкті.

У разі переміщення людей із захисної споруди до іншої захисної споруди або безпечного місця відповідальна особа здійснює контроль за повнотою переміщення людей та невідкладно повідомляє керівнику про відсутніх осіб.

Інформація про осіб, місцезнаходження яких невідоме, невідкладно передається працівникам Національної поліції України та іншим уповноваженим службам.

Облік відвідувачів може здійснюватися за наявними даними реєстрації, пропускового режиму, журналів відвідування, електронних систем обліку або іншими доступними способами.

Відсутність можливості провести повний поіменний облік усіх відвідувачів не звільняє керівника від обов'язку передати уповноваженим службам усю наявну інформацію щодо кількості та можливого місцезнаходження таких осіб.

V. ДІЇ КЕРІВНИКА ПІСЛЯ ПРИБУТТЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ТА ІНШИХ УПОВНОВАЖЕНИХ СЛУЖБ

Керівник або визначена ним відповідальна особа зобов'язаний забезпечити зустріч працівників уповноважених служб та надати:

- а) інформацію про час, спосіб та обставини отримання повідомлення;
- б) повідомлення про замінування та наявні матеріали щодо нього;
- в) інформацію про кількість людей на об'єкті;
- г) інформацію про фактичне місцезнаходження людей;
- г) інформацію про розташування основної та іншої можливої найближчої захисних споруд;
- д) інформацію про орієнтовну місткість захисних споруд та фактичну кількість осіб, які в них перебувають;
- е) інформацію про наявність основних та аварійних виходів;
- є) плани приміщень та території об'єкта за наявності;
- ж) інформацію про можливі маршрути переміщення людей до іншої можливої найближчої захисної споруди;
- з) інформацію про наявність серед осіб, які перебувають на об'єкті, дітей, осіб з інвалідністю, маломобільних осіб та інших осіб, які можуть потребувати додаткової допомоги;
- и) іншу інформацію, необхідну для проведення перевірки та реагування.

Керівник забезпечує безперешкодний доступ уповноважених служб до відповідної території, приміщень та об'єктів у межах їх повноважень.

Керівник та працівники об'єкта не втручаються у проведення спеціальних заходів, пов'язаних із пошуком, виявленням, ідентифікацією або знешкодженням вибухонебезпечних предметів.

Подальші дії щодо об'єкта здійснюються з урахуванням рішень та законних вимог уповноважених служб.

VI. ДІЇ КЕРІВНИКА ПІСЛЯ ПРИПИНЕННЯ СИГНАЛУ «ПОВІТРЯНА ТРИВОГА»

Припинення сигналу «Повітряна тривога» не є автоматичною підставою для повернення людей до будівлі, якщо щодо об'єкта отримано повідомлення про можливе замінування та його перевірка не завершена.

У разі якщо після припинення повітряної тривоги зберігається загроза, пов'язана з можливим замінуванням, керівник:

- а) не допускає повернення людей до потенційно небезпечної зони;
- б) забезпечує їх перебування у визначеному безпечному місці або іншій можливій найближчій захисній споруді, якщо вона може бути використана;
- в) підтримує взаємодію з Національною поліцією України та іншими уповноваженими службами;
- г) забезпечує виконання законних вимог уповноважених служб.

Повернення працівників, відвідувачів, здобувачів освіти та інших осіб до будівлі здійснюється після завершення перевірки об'єкта уповноваженими

службами та отримання відповідної інформації щодо можливості його подальшого використання.

До завершення перевірки керівник не допускає самостійного повернення окремих працівників до робочих місць для отримання документів, особистих речей, обладнання або виконання інших завдань.

VII. ДОДАТКОВІ ДІЇ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

У разі отримання повідомлення про можливе замінування закладу освіти керівник діє також відповідно до Порядку раннього попередження та евакуації учасників освітнього процесу в разі нападу або ризику нападу на заклад освіти, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України та Міністерства освіти і науки України від 18 серпня 2023 року № 685/1013. Цей Порядок передбачає, зокрема, діяльність команди реагування закладу освіти.

Керівник забезпечує першочерговий захист життя і здоров'я здобувачів освіти та працівників закладу, організоване переміщення людей та взаємодію з правоохоронними органами та іншими уповноваженими службами.

У разі одночасної дії сигналу «Повітряна тривога» та повідомлення про замінування здобувачі освіти та працівники, які вже перебувають у захисній споруді, не виводяться з неї автоматично, якщо повідомлення не стосується безпосередньо цієї споруди та перебування в ній не створює безпосередньої загрози життю та здоров'ю.

Якщо повідомлення стосується захисної споруди, будівлі, частиною якої є захисна споруда, або в ній виявлено підозрілий предмет, подальші дії здійснюються з урахуванням фактичної обстановки, наявності іншої можливої найближчої захисної споруди та законних вимог уповноважених служб.

Передача здобувачів освіти батькам або іншим законним представникам здійснюється відповідно до локальних документів закладу освіти та рішень уповноважених служб.

У разі необхідності переміщення здобувачів освіти керівник забезпечує їх супровід працівниками закладу та контроль за кількістю дітей на всіх етапах переміщення.

VIII. ЗАБОРОНЕНІ ДІЇ У РАЗІ ОТРИМАННЯ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО МОЖЛИВЕ ЗАМІНУВАННЯ

Керівнику, працівникам та іншим особам, які перебувають на об'єкті, **забороняється:**

самостійно перевіряти достовірність повідомлення про можливе замінування шляхом огляду території, будівель або приміщень;

здійснювати пошук вибухонебезпечних предметів;

торкатися, переміщувати, відкривати або іншим способом впливати на підозрілий предмет;

допускати людей до місця можливого знаходження вибухонебезпечного предмета;

самостійно визначати характер, походження або ступінь небезпеки підозрілого предмета;

поширювати неперевірену інформацію про характер та рівень загрози, яка може спричинити паніку серед людей;

перешкоджати роботі Національної поліції України, ДСНС та інших уповноважених служб;

самовільно залишати визначене безпечне місце або іншу можливу найближчу захисну споруду до отримання відповідної інформації від керівника або уповноважених служб.

Цей Алгоритм не обмежує повноважень Національної поліції України, ДСНС та інших уповноважених органів щодо визначення порядку реагування на загрозу вибуху, проведення перевірки об'єкта, здійснення спеціальних заходів та прийняття рішень щодо подальших дій.
